

Tvedestrand kommune

Kommunal- og Regionaldepartementet
Pb 8112 Dep
0032 Oslo

Melding om vedtak

Vår ref
2008/716/3/014

Deres ref:

Saksbehandler
Jarle Bjørn Hanken, 371 99 510

Dato
16.09.2008

Høringsuttale fra Tvedestrand kommune om endringer i valglov og kommunelov

Vedlagt følger sak vedr. uttale fra Tvedestrand kommunestyre om foreslåtte endringer i valgloven og kommuneloven med høringsfrist 30.09.08.

Kommunestyrets vedtak ble som følger:

Tvedestrand kommunestyre støtter de fra departementets (notat av 27.06.08) foreslåtte endringer i valgloven og kommuneloven med følgende endringer: Tvedestrand kommune støtter ikke forslaget om at et mindretall på min. 1/3 kan vedta to dagers valg eller utvidet åpningstid for valglokalene.

For nærmere detaljer og bakgrunn for høringsuttalen vises det til vedlagte kombinerte saksframstilling og protokoll.

Med hilsen

Jarle Bjørn Hanken
Rådmann

Kommunal- og Regionaldepartementet Pb 8112 Dep 0032 Oslo

Postadresse
Postboks 38
4901 Tvedestrand
E-post: postmottak@tvedestrand.kommune.no

Besøksadresse

www.tvedestrand.kommune.no

Telefon
37 19 95 00
Telefaks
37 19 95 05

Bank
2826 07 10003
Org.nr
964965781

Tvedestrand kommune

Saksframlegg

Arkivsak: 2008/716-2

Arkiv: 014

Saksbeh: Jarle Bjørn Hanken

Dato: 07.07.2008

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
46/08	Formannskap	02.09.2008
106/08	Kommunestyret	09.09.2008

Høring om endringer i valglov og kommunelov

Rådmannens forslag til vedtak

Alt. 1:

Tvedestrand kommunestyre støtter de fra departementets (notat av 27.06.08) forslåtte endringer i valgloven og kommuneloven.

Alt. 2:

Tvedestrand kommunestyre støtter de fra departementets (notat av 27.06.08) forslåtte endringer i valgloven og kommuneloven med følgende endringer:

Saksprotokoll i Formannskap - 02.09.2008

Behandling

Formannskapet foreslo enstemmig innstillingens alternativ 2 med følgende tillegg: Tvedestrand kommune støtter ikke forslaget om at et mindretall på min. 1/3 kan vedta to dagers valg eller utvidet åpningstid for valglokalene.

Innstilling

Tvedestrand kommunestyre støtter de fra departementets (notat av 27.06.08) forslåtte endringer i valgloven og kommuneloven med følgende endringer: Tvedestrand kommune støtter ikke forslaget om at et mindretall på min. 1/3 kan vedta to dagers valg eller utvidet åpningstid for valglokalene.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 09.09.2008

Behandling

Formannskapet innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

Tvedestrand kommunestyre støtter de fra departementets (notat av 27.06.08) forslåtte endringer i valgloven og kommuneloven med følgende endringer: Tvedestrand kommune støtter ikke forslaget om at et mindretall på min. 1/3 kan vedta to dagers valg eller utvidet åpningstid for valglokalene.

Bakgrunn for saken

Kommunal- og regionaldepartementet har sendt på høring forslag til enkelte endringer i valgloven og kommuneloven som kan komme til anvendelse fra neste års stortingsvalg. En del av lovforslagene er en oppfølging av regjeringens forslag i stortingsmelding nr. 33, "Et sterkt lokaldemokrati".

Problemstilling

Er kommunestyret enig/uenig i de foreslåtte endringene i valgloven og kommuneloven, og vil en avgi en høringsuttale i denne sammenheng.

Oversikt over de foreslåtte endringene

Departementet legger i høringsnotatet fram forslag til disse lovendringene (sitat fra høringsdokumentet):

- "Forslag om å innføre ei ordning med "tidlegrøysting", det vil seie at veljarane frå 1. juli skal ha høve til å vende seg til kommunen og be om å få røyste før den ordinære førehandsrøystinga tek til 10. august.
- Forslag om at kommunen kan fastsetje at vallokala på valdagen skal halde ope til kl. 21.00. Det blir føreslått at ein tredel av medlemmene i kommunestyret kan bestemme at vallokala skal halde ope til kl. 21.00.
- Forslag om at ein tredel av medlemmene i kommunestyret kan bestemme at kommunen skal halde todagars val.
- Forslag om innføring av lovbrotsgebyr ved brot på vallova § 9-9.
- Forslag om heimel for valobservasjon.
- Forslag om ei prinsippføresegn i kommunelova om rådgivande lokale folkerøystingar og heimel for innsamling av data om slike folkerøystingar."

Nærmere om de foreslåtte endringene

Tidligstemming(tidlegrøysting)

Det som skisseres er en ordning for de som ikke kan nyttiggjøre seg av den ordinære forhåndsstemningen fra ca 10.august. En regner ikke med at dette vil gjelde særlig mange, men det er noen som ellers ikke vil få nyttiggjøre seg av sin stemme. Det er ikke forslått noen

bestemte åpningstider og antall steder for en slik "tidligstemming". Utgangspunktet er at velgeren må ta kontakt med kommunen for å avtale et tidspunkt at slik stemming kan foregå. Stemmene vil bli å bokføre tilsvarende stemmer som kommer pr brev fra utlandet.

Åpne valglokaler til kl 2100

Pr. i dag er maksimum åpningstid for stemmelokaler kl 2000. Det foreslås at en kan holde åpne valglokalene en time mer, til kl 2100. Dette for å legge forholdene bedre til rette for travle nordmenn, i et håp om at så mange som mulig har praktisk mulighet for å benytte seg av sin stemmerett. Det er valgstyrene som bestemmer tid og sted for stemming, så lokalt kan en fortsatt velge å stenge tidligere hvis en ønsker det.

En konsekvens av utvidet tid for stemmingen er at valgresultatene vil komme tilsvarende senere. Valgresultater og prognoser vil også dermed bli offentliggjort senere. Det foreslås at et mindretall (min. 1/3) av kommunestyret kan vedta en slik utvidelse av tiden for stemming. Se mer om dette prinsippet nedenfor.

Et mindretall av kommunestyret kan gjøre vedtak om to-dagers valg

Det enkelte kommunestyret kan i dag med alminnelig flertall bestemme at det skal holdes valg over to dager i en kommune. Forslaget nå er at et mindretall (min. 1/3) av kommunestyret er nok til å vedta to-dages valg.

To-dagers valg gir selvsagt et bedre tilbud til velgerne og det gir et noe jevnere arbeidstrykk for valgfunksjonærene. Kostnadene er dog noe høyere med to dages valg.

Prinsippet om at 1/3 av kommunestyret kan vedta to dages valg eller utvidet åpningstid (forrige pkt) er i motstrid med det generelle prinsippet som er hjemlet i kommunelovens § 35 nr. 1 om at "Vedtak treffes med alminnelig flertall av de stemmer som avgis, hvis ikke annet følger av lov". Hoveddiskusjonen her bli mao om en synes det fornuftig å avvike fra hovedregelen/prinsippet i de to aktuelle tilfellene. Vil en med slik unntak uthule et akseptert og forståelig prinsipp om at det trengs flertall for å et forslag gjennom, eller er dette så viktig felt at en kan akseptere et nytt prinsipp?

Lovbruddsgebyr

Iht. valgloven er det forbudt å offentliggjøre valgresultater og valgprognoser før alle valglokalene er stengt på siste valldag. Det finnes ikke pr. i dag noe sanksjonsmulighet, og lovbrudd (fra media) har skjedd i de siste årene. Det foreslås ett "lovbruddsgebyr" med øvre grense på kr 2 mill.

Hjemmel for valgobservasjon

Norge er gjennom ulike internasjonale konvensjoner forpliktet til både å invitere og ta imot internasjonale valgobservatører. Slike observatører var sist med i stortingsvalget i 2005. Det finnes i dag ingen hjemmel i valgloven for å ta imot slike observatører, men plikten anses som ubetinget. Staten kan dermed heller ikke pålegge kommuner å ta imot observatører. Det forslås nå å innføre lovhomeel som gjør det klart at observatører skal tas imot både til stortings- og kommunevalg. Dette betyr at også kommuner kan pålegges å ta imot observatører.

Rådgivende lokale folkeavstemminger

Avvikling av lokale folkeavstemminger er en innarbeidd praksis i det norske lokaldemokratiet, men slike avstemminger er ikke lovregulerte. Det har tidligere vært diskutert spørsmålet om å gi mulighet for bindende lokale folkeavstemminger. Dette foreslås ikke, men det foreslås å endre kommuneloven slik at det slås fast at "kommunestyret eller fylkestinget kan selv bestemme at det

skal avholdes rådgivende lokal folkeavstemming.”

Utgangspunktet for like folkeavstemminger er at det skal være knyttet til lokale forhold, det kan ikke være knyttet til individ og deres lovfestede rettigheter og plikter, og det må være innenfor det kommunale ansvarsområdet.

Konklusjon

Rådmannen har laget to innstillinger i saken, den ene støtter de foreslåtte endringene, mens den andre kan brukes hvis kommunestyret ikke er enig i alle forslagene. Det mest prinsipielle spørsmålet som reises i forslagene er vel om et mindretall (min 1/3) av kommunestyret kan gjøre endelig vedtak om utvidet åpningstid og to-dagers valg.

Utrykt vedlegg:

1. Høyringsnotat om endringer i vallova og kommunelova av 27.06.2008 fra Kommunal- og regionaldepartemenet

Tvedestrand, 07.07.2008
Rådmannen